

1.2022 PÄÄKIRJOITUS

Hyvin suunniteltu on puoliksi julkaistu?

Petri Nokelainen

FT, professori

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta,

Tampereen yliopisto

petri.nokelainen@tuni.fi

Uusi vuosi on alkanut ja jatkunut edellisvuosien tapaan pandemian merkeissä. Ammattikasvatuksen tutkijoilla on selvästi ollut aikaa kirjoitella, koska lehteemme tarjotaan yhä enemmän käsikirjoituksia arvioitavaksi. Tämä on hieno juttu, mutta harmillisesti (tiedelehdelle ominaiseen tapaan) vain osa niistä tulee julkaistuksi. Pohdin viime vuoden lopulla Turussa järjestetyillä Ammattikorkeakoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen tutkimuspäivillä yhden session verran tyypillisimpiä syitä lehteemme lähetettyjen käsikirjoitusten hylkää-

miseen. Aloitan tämän pääkirjoituksen kertaamalla yhdessä lehden toimittajien kanssa kootun listan keskeisen annin.

Mutta ei mennä lista edellä, vaan otetaan mukaan kerrontaa elävöittämään itse ”eläytymismenetelmä” (method of empathy-based stories, ks. esim. Wallin ja muut, 2015). Se on laadullinen aineistonkeruumenetelmä, jossa tutkija kehittää kaksi (tai useampia) kehyskertomusta ja tutkimukseen osallistujat jatkavat niitä omilla tarinoillaan. Kehyskertomukset poikkeavat toisistaan yleensä yhden piirteen perusteella ja tässä yhteydessä se on positiivinen/negatiivinen määrällisen tutkimusaineiston analysointiin liittyvä ko-

kemus. Aloitetaan positiivisesta kehyskertomuksesta:

*Hetki on juhlallinen ja Kuura keittelee sen kunniaksi tuoreet kahvit. Sen paahtoaste (5/5) on täysin sama kuin hänen onnellisuusasteensa. Kuura laittaa (näin talvisai-kaan) puhtaat villasukat jalkaan ja avaa työläppärin. Sieltä häntä tervehtii iloisesti hyvään asetelmaan ja aineistonkeruusuunnitelmaan perustuva iso näennäiskokeellinen pitkittäisaineisto. Tutkimuskysymykset, niihin liittyvät analyysit ja kohdelehti on jo aikaa sitten päätetty pätevän tutkimusryhmän toimesta. Ryhmän muut jäsenet (toisena äidinkielenään APA) kirjoittavat parhaillaan laadukasta johdantoa ja kiehtovaa teoreettista viitekehystä, joka osoittaa useita merkittäviä aukkoja aiemmassa tutkimuksessa. Aineisto, jota Kuura nyt alkaa analysoida on laaja eikä sisällä lainkaan puuttuvia havaintoja. Hän ottaa maukkaan siemaisun juuri sopivan lämpöistä kahvia ja ... **Jatka tarinaa!***

Kiitos, minä jatkan: "... toteaa hiljaa itsekseen: Tämä niin menee 'sukkana sisään' valitsemamme JUFOn 1/2/3-tason lehteen."

Millainen sitten olisi negatiivinen kehyskertomus samassa hengessä? Ehkä tällainen:

Hetki on Kuuralle pelottava, hän on odottanut tätä koko viikon. Keitetyn kahvin paahtoaste (1/5) korreloi voimakkaan positiivisesti hänen onnellisuusasteensa kanssa. Kuura avaa työläppärin ja sulkee silmänsä. Ei auta, silmiä varovasti raottamalla selvästi näkee, että aineisto on edelleen siellä ja odottaa analyysia. Kuura miettii, että kuka se oli joka kymmenen vuotta sitten keksi ruveta kutsumaan tätä "tutkimusaineistoksi"? Sen hän muistaa, että pelistä takaisin katsoo henkilö, joka aikoinaan totesi että "Hei, tehdään tästä julkaisu!" Kyselylomakkeen kysymykset

keksittiin porukalla eikä siinä vaiheessa kenelläkään ollut mielessä teoriaa, johon ne voisi liittää. Poikittaiskyselyn vastauskato oli hirveä ja jonkin ihmehen kautta vastaajiksi saatiin ne ammatillisen toisen asteen opiskelijat, joiden lempiaine opinnoissa oli ruotsi ja joiden mielestä koulutus valmisti heidät täydellisesti työelämään. Kuuran päivään tuo pientä iloa se, että ryhmän muut tutkijat bikoilevat vähintäänkin yhtä ankarasti teoreettisen viitekehysten ja tutkimuskysymysten parissa. Kuura huokaisee, ottaa tuhdin kahvihörpyn liian mietoa kahvia ja ...

Jatka tarinaa!

Minä teen työtä käskettyä tässäkin tapauksessa: "... silmäilee epätoivoissaan kirjajhylyään ja miettii: Eikös se pastori Bayesin menetelmä (König & van de Schoot, 2018) tehnyt ihmeitä pienillä aineistoilla, joissa on puuttuvaa dataa ... mahtaako se korvata myös puuttuvan asetelman?"

En edellisissä kehyskertomuksissa (liian rönsyileviä) ja niitä seuranneissa tarinoissa (liian lyhyitä) tehnyt oikeutta eläytymismenetelmälle, mutta uskon että olennainen tästä välittyi. Ja olennaista on se, että tieteen tekeminen ei ole helppoa. Eikä sen ole tarkoituskaan olla, koska vertaisarvioitu julkaisu jää elämään ja siihen tullaan jatkossa viittaamaan muiden tutkijoiden toimesta. Eikä pelkästään tutkijoiden, vaan myös tutkimustietoa päätöksenteossa hyödyntävien muiden tahojen toimesta. Koska yksikin julkaisu voi olla tehokas vasara osaaavissa käsissä, sen on täytettävä tieteellisen vertaisarvioinnin kriteerit.

Tiedelehden arviointiprosessi

Millainen "kujanjuoksu" odottaa Ammatikasvatuksen aikakauskirjaan lähetettyjä artikkelikäsitkirjoituksia? Arvioinnin ensimmäinen vaihe on se, että kaksi lehden

toimittajaa esilukevat käsikirjoituksen. Jokunen käsikirjoitus läpäisee tämän luen-
nan ja jatkaa prosessissa eteenpäin, mut-
ta useimpien kohtalo on palata takaisin
kirjoittajan/kirjoittajien ihmeteltäväksi.
Syy tähän on useimmiten se, että lehden
kirjoittajaohjeita (ns. APA tyyli, ks. esim.
Appelbaum ja muut, 2018) ei ole nouda-
tettu. APA tyyli ei koske pelkästään teks-
tissä olevia viittauksia ja lähdeluetteloa,
vaan kattaa myös raportoinnin muut osa-
alueet: Lukijan on löydettävä tekstistä hel-
posti tutkimuksen tehtävä ja tutkimuskysymykset sekä pystyttävä päättämään ai-
neiston hankintamenetelmä, laajuus, ana-
lyysin toteutus ja tulosten luotettavuus.

Toinen yleinen syy käsikirjoituksen pa-
lauttamiselle tässä vaiheessa on se, että
toimittajat eivät vakuutu tutkimuksen a)
tuottavan uutta tieteellistä tietoa ja/tai b)
sijoittuvan ammattikasvatuksen tutkimus-
kenttään. Aiemmassa positiivisessa kehys-
kertomuksessa mainittiin aukot tutki-
muksessa ('gap spotting', ks. Sandberg &
Alvesson, 2011), joka tarkoittaa sitä, että
käsillä oleva tutkimus pystyy vastaamaan
sellaiseen kysymykseen, jota aikaisempi
tutkimus ei vielä ole esittänyt. Tämä voi
tapahtua esimerkiksi uuden käsitteen esit-
telyn tai aiempien käsitteiden uudenaisten
yhdistelyn kautta. Joskus myös konteksti
voi tuottaa uudenlaista tietoa, esimerkki-
nä pandemia-ajan asettamat haasteet opis-
kelulle ja työnteolle. Sandbergin ja Alves-
sonin (2011) artikkeli suhtautuu aukko-
jen etsimiseen ainoana lähestymistapana
kriittisesti ja muistuttaa, että tieteellis-
tä uutuusarvoa on myös sillä, että tutkija
pyrkii päivittämään tai kumoamaan aikai-
sempia tutkimustuloksia. Käsikirjoituk-
sen tieteellisen uutuusarvon osoittaminen
vaatii aiemman tutkimuksen huomioimi-
sen teoreettisessa viitekehyksessä ja lähde-
luettelossa.

Jokaisen tutkijan tulisi miettiä julkaisu- foorumia valitessaan sen lukijakuntaa.

Tieteellisen uutuusarvon lisäksi lehden
toimittajat pohtivat tarjottavan artikke-
lin sijoittumista ammattikasvatuksen tut-
kimuskenttään sen teoriataustan (ja läh-
deluettelon) perusteella. Jokaisen tutkijan
tulisi miettiä julkaisufoorumia valitessaan
sen lukijakuntaa: Kiinnostaako tämä mi-
nun juttuni lehden lukijoita? Osallistuuko
se millään tavalla tässä lehdessä käytyyn
aiempaan keskusteluun? Avaako se uuden
keskustelun? Yleensä tiedelehti liittyy sitä
julkaisevan tutkimusseuran (tässä tapauk-
sessa Ammatillisen koulutuksen tutkimus-
seura OTTU ry) kautta sen jäseniin ja jo-
honkin tieteelliseen konferenssiin (esim.
OTTU ry toimii Ammattikorkeakoulu-
tuksen ja ammatillisen koulutuksen tutki-
muspäivien yhtenä järjestäjänä). On ym-
märrettävää, että esilukua tekevät toimit-
tajat ovat hämmentyneitä saadessaan luet-
tavakseen käsikirjoituksen, joka ei viittaa
yhteenkään entuudestaan tutussa kotimai-
sessa tai kansainvälisessä lehdessä julkais-
tuun artikkeliin. Tällöin ollaan joko jon-
kin täysin eri tutkimusalan kysymyksen
äärellä tai sitten on löydetty todella mie-
lenkiintoisen ammottava aukko kotimai-
sessa tutkimuksessa. Käytän edellä sanaa
"kotimainen", koska jos aukko on "kan-
sainvälinen", se oletettavasti raportoidaan
jossakin 'sisarlehdessä' (esim. "Internation-
al Journal for Research in VET", "Jour-
nal of Workplace Learning" tai "Vocations
and Learning").

Kolmas käsikirjoituksen etenemisen varhaiseen hidastumiseen (tai jopa tyssäämiseen) vaikuttava tekijä liittyy tieteelliseen menetelmään. Esittelin edellä olevassa negatiivisessa kehyskertomuksessa joihtakin tällaisia tekijöitä. Tutkimuskysymysten tulee liittyä tutkimusinstrumentteihin (kyselyrunko, haastattelulomake, jne.), aineisto tulee kuvata yksiselitteisesti (milloin hankittu, mikä oli osallistujien lukumäärä, miten valinta tai otanta suoritettiin, jne.) ja tehtyjen analyysien tulee olla sekä perusteltuja (miksi valitsin temaattisen analyysin/regressioanalyysin, jne.) että läpinäkyvästi kuvattuja (mikä oli analyysiyksikkö, miten luokat muodostettiin, mitä puuttuville havainnoille tehtiin, jne.).

Ammattikasvatuksen aikakauskirjan toimitus käyttää kansainväliseen malliin perustuvaa arviointilomaketta. Esilukua tekevät toimittajat katsovat, että jokainen käsikirjoitus sisältää riittävästi informaatiota, jotta varsinaiset tarkastajat ('refereet', käsikirjoituksen arvioivat henkilöt) pystyvät ko. lomakkeen täyttämään. Lomakkeessa on viisi pääkohtaa, joista kukin arvioidaan viisiportaisella asteikolla 0 (huono) - 4 (erinomainen): 1. Aiheen ajankohtaisuus ja tärkeys, 2. Tieteellisen kirjoittamisen taso, 3. Teoreettisen viitekehysten taso, 4. Menetelmien käyttö, ja 5. Tulosten tieteellinen taso. Lisäksi arvioitsija kirjoittaa kuhunkin kohtaan liittyvän sanallisen lausunnon.

Arvioinnin *toisessa vaiheessa* käsikirjoitus ja em. arviointilomake lähetetään vähintään kahdelle tarkastajalle. He eivät tiedä toisistaan, eivätkä näe käsikirjoituksen kirjoittajatietoja. Hyvän käytännön mukaisesti kirjoittajat ovat tehneet parhaansa anonymisoidakseen käsikirjoituksensa, esimerkiksi muuttamalla sekä tekstissä että lähdeluettelossa olevat viittaukset omiin

aiempiin töihinsä muotoon "Tekijä(t), 2021". Tarkastajilla on käsikirjoituksen arvioinnin jälkeen mahdollisuus antaa yksi seuraavista suosituksista: 4. Julkaistaan sellaisenaan (harvinainen), 3. Julkaistaan pienin muutoksin, ei lähetetä uudestaan arvioitsijoille (kohtuullisen harvinainen), 2. Hylätään vähäisin muutoksin: toinen arviointikierros (kohtuullisen yleinen), 1. Hylätään suurin muutoksin: toinen arviointikierros (yleinen), 0. Hylätään (harvinainen).

Koska arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa on jo keskitytty käsikirjoituksen laadun parantamiseen, tässä toisessa vaiheessa yleisin syy korjausehdotuksiin (tai jopa täydelliseen hylkäämiseen) liittyy artikkelin teoreettisiin ja menetelmällisiin ansioihin. Lehden toimittajat eivät ole maailman kaikkien aihepiirien, teoreettisten käsitteiden ja menetelmien asiantuntijoita. Tämän vuoksi toisen vaiheen arviointityötä tekemään kutsutaan henkilöitä, jotka tuntevat mahdollisimman hyvin arvioitavan käsikirjoituksen aihealueet ja menetelmät. Tämän vuoksi arviointiprosessin ensimmäisen vaiheen läpäisy ei tarkoita sitä, että se läpäisisi automaattisesti myös tämän toisen vaiheen.

Jos käsikirjoitus päätetään lopullisesti hylätä jo ensimmäisessä vaiheessa, sen on lukenut kaksi toimittajaa ja päätoimittaja. Jos hylkäys tapahtuu toisen vaiheen jälkeen, sen on lukenut vähintään viisi tieteentekijää. Jos ulkopuolisten arviointisijoiden näkemykset poikkeavat suuresti toisistaan, prosessista vastaava toimittaja luetuttaa artikkelin päätoimittajalla ja tekee sen jälkeen päätöksen siitä, kutsutaanko lisää ulkopuolisia arvioitsijoita mukaan prosessiin.

Mitä on ammattikasvatus ja sen tutkimus?

Mainitsin aiemmin arviointiprosessin ensimmäiseen vaiheeseen liittyen, että lehden toimittajat pohtivat kunkin uuden käsikirjoituksen kohdalla sen suhdetta ammattikasvatuksen tutkimukseen. Lehdeä julkaiseva tieteellinen seura (OTTU ry) määrittelee edistävänsä ammatillisen koulutuksen ja ammattikasvatuksen tutkimusta. Opetus ja kulttuuriministeriö määrittelee ammatillisen koulutuksen tarkoittavan ammatillista peruskoulutusta ja ammatillista lisäkoulutusta. Kuten lehtemme nimi viittaa, keskitymme *ammattikasvatukseen* kohdistuvaan tutkimukseen. Ammattikasvatuksen määritelmän mukaan (Ruohotie, 2000, s. 284): ”Ammattikasvatus on organisoitua kasvatoimintaa, jonka avulla nuoret ja aikuiset voivat toteuttaa tavoitteellisesti etenevää oppimista päämääränä ammatissa tarvittavien valmiuksien hankkiminen ja kehittäminen sekä edellytysten luominen itsenäiselle ammatilliselle toiminnalle ja jatkuvalle kehitykselle ammatissa.” Määritelmä ei rajaudu ainoastaan ammatilliseen koulutukseen, vaan pitää sisällään kaikki koulutusmuodot, joista valmistutaan ammattiin. Lehtemme englanninkielinen nimi onkin kuvaavasti ”Journal of Professional and Vocational Education”. Ammattikasvatuksen tutkimus pitää sisällään 1) ammattiin johtavan koulutuksen tutkimisen lisäksi sellaisen tutkimuksen, joka kohdistuu 2) ammatissa tarvittavien valmiuksien kehittämiseen, 3) itsenäisen ammatillisen toiminnan edellytyksiin ja 4) jatkuvaan kehitykseen ammatissa.

Hytönen ja Nokelainen (2020) esittelivät pääkirjoituksessaan Ammattikasvatuksen aikakauskirjassa julkaistujen vertaisarvioitujen artikkelien avainsanojen frekvenssejä ns. sanapilvien avulla. Vuosi-

na 2015–2020 julkaistujen 70 artikkelin suosituimmat avainsanat olivat (tässä järjestyksessä): ”amatillinen”, ”koulutus”, ”oppiminen”, ”osaaminen”, ”pedagogiikka” ja ”ammattikorkeakoulu”. Nämä sanat kuvaavat niitä aiheita, joita tutkijat halusivat tutkia.

Lehden kotisivuilta Journal.fi palvelusta on nähtävillä lehden kolmen luetuimman artikkelin otsikot: ”Johtaminen eilen ja tänään – johtamisen rooli oppimisen mahdollistajana” (1818 lukukertaa), ”Transformatiivinen oppiminen ekososiaalisen sivistymisen mahdollistajana” (852 lukukertaa) ja ”Opettajana jo toimivan opettajaopiskelijan osaamisen kehittyminen – osaamisperustainen ja työelämälähtöinen ammatillinen opettajankoulutus” (617 lukukertaa). Nämä aiheet ovat kiinnostaneet lukijoita eniten.

Missä on ammatilliseen koulutukseen keskittyvä tutkimus?

Avainsanalistaa, luetuimpien artikkeleiden otsikoita sekä määritelmiä vertaamalla voidaan todeta, että ne eivät ole keskenään ristiriidassa. Lehti on julkaissut ammattikasvatuksen tutkimusta omalla, muista kotimaisista lehdistä erottuvalla profiililla. On kuitenkin huomattava, että vaikka ”amatillinen” ja ”koulutus” ovat kaksi suosituinta avainsanaa, ne eivät esiinny kovinkaan usein yhdessä. Tämä tarkoittaa sitä, että lehdessämme julkaistaan tällä hetkellä aika vähän suoraan ammatillisen toisen asteen koulutukseen ja opiskelijoihin kohdistuvia tutkimuksia. Tarjoan kaksi selitystä tälle ilmiölle: Ensinnäkin, ammatillista toisen asteen koulutusta koskevia käsikirjoituksia lähetetään arviointiin harvakseltaan, ja toiseksi, vastaanotetut käsikirjoitukset eivät kaikki ole läpäisseet arviointiprosessia.

Ammatilliseen toisen asteen koulutukseen keskittyneitä tutkijoita ja tutkimusryhmiä on maassamme niukanlaisesti.

Ensimmäiseen kohtaan liittyen tarjoan yksinkertaista selitystä: Ammatilliseen toisen asteen koulutukseen keskittyneitä tutkijoita ja tutkimusryhmiä on maassamme niukanlaisesti. Onko yksi syy se, että ammattitutkijoilla on vähän omaa kokemusta ammatillisesta koulutuksesta ja sen problematiikasta, mutta sitäkin enemmän korkeakoulutuksesta ja työelämästä? Tätä näkemystä tukee se, että esimerkiksi Suomen akatemian hankerahoitukset ovat aihealueiltaan täysin vapaita. Akatemia varmasti rahoittaisi mielellään ammatillisen koulutuksen tutkimusta, jos a) sinne lähetettäisiin hakemuksia ja b) ne voittaisivat kilpailun muita hakemuksia vastaan. Voiko rahoituslähteiden kohdentuminen muille aloille olla yksi tutkimusta suuntaava tekijä? Suomi poikkeaa monista muista länsimaista tutkimusrahoitusmallinsa suhteen, koska meillä tehdään paljon tutkimusta kilpaillun täydentävän rahoituksen hankkeissa. Tästä johtuen rahoitusinstrumentit vaikuttavat toiminnallaan siihen, mitkä ovat ammattitutkijoiden tyypillisiä ”esiintymisalueita”. Nostan esimerkkinä esille sen, että ammatillisen toisen asteen koulutuksen tutkimus sai rahoituksellisen piristysruiskeen vuosina 2016–2019 kun Strategisen tutkimuksen neuvosto (taustalla Suomen akatemia) rahoitti kolmivuotisia hankkeita teemalla ”Osaavat työntekijät - menestyvät työmarkkinat (WORK)”. Useissa rahoitusta saaneissa hankkeissa oli ainakin yhtenä tarkasteltavana osa-alueena ammatillisen

koulutuksen reformi. Tämä näkyi useina vuosina lehdesämme ammatilliseen koulutukseen keskittyvien vertaisarvioitujen artikkelien lukumäärän kasvuna, koska ammattitutkijoille oli tarjolla rahoitusta.

Tarjoan vielä toisen selityksen ammatillisen toisen asteen käsikirjoitusten vähäiselle lukumäärälle: Tutkijat miettivät huolellisesti julkaisukieltä ja -foorumia työelleen. Ammattikasvatuksen aikakauskirja taistelee käsikirjoituksista useiden laadukkaiden kotimaisten ja kansainvälisten tiedelehtien kanssa. Uskon erityisesti kansainvälisten lehtien vetovoimaisuuden olevan merkittävä tekijä, koska tutkijoilla on luontainen tarve kuulua niitä julkaisuihin kansainvälisiin verkostoihin (esim. EERA, EARLI) ja tehdä julkaisuja, joita myös kansainväliset arvioitsijat uran eri vaiheissa voivat arvioida.

Mistä johtuu, että vain osa ammatillisen toisen asteen koulutusta koskevistä käsikirjoituksista julkaistaan lehdesä? Yksittäisiä syitä on monia, mutta ehkä yleisluontoinen selitys voisi olla se, että tiedelehdessä julkaiseminen edellyttää sekä ajallista panostusta että monipuolisia tutkijan taitoja. Korkea motivaatio ei yksistään riitä, jos tekijällä ei ole tutkijan koulutusta (teoriat ja menetelmät) sekä kokemusta tutkimuksen tekemisestä (tutkimusasetelman laatiminen, analyysien tekeminen) ja sen tulosten raportoinnista (tieteellinen kirjoittaminen). Arviointiprosessin laadusta ei voi tinkiä, jos jatkossakin haluamme olla vetovoimainen tiedelehti. Lehden toimituksen keinot lisätä ammatillisen toisen asteen koulutukseen keskittyvien artikkeleiden lukumäärää ovat tästä syystä johtuen vähäiset. Käsikirjoitusten laatuun liittyvät ongelmat ovat helposti ratkaistavissa ammatillisen koulutuksen ja tutkimuksen tekemisen asiantuntijoiden yhteistyöllä.

Ajankohtaisnumeron artikkelit

Tässä vuoden 2022 ensimmäisessä Ammattikasvatuksen aikakauskirjan numerossa on neljä vertaisarvioitua artikkelia. Hannu Kotila kollegoineen (2022) on tutkinut kyselylomaketutkimukseen ($n=644$) perustuen ammattikorkeakoulusta valmistuneiden näkemyksiä opinnäytetyön hyödyllisyydestä. Tulosten mukaan suurin hyöty koskee asiantuntijuuden kehittämistä ja vähiten opinnäytetyö hyödyttää työmarkkina-aseman saavuttamista. Hyödyllisyyšnäkökulman lisäksi uusi tulokulma tässä artikkelissa on se, että opinnäytetyön muoto (tutkimuksellinen, toiminnallinen, päiväkirjamuotoinen) on tarkasteltu erikseen. Kirjoittajat pohtivat sekä laadullisten (avoimet kyselylomakevastaukset) että määrällisten tulosten pohjalta opinnäytetyön kehittämistä jatkossa siten, että se huomioisi myös ”neljännen osapuolen” joka on tässä koulutusmuodossa jo työelämään siirtynyt ex-opiskelija.

Pasi Aaltola kollegoineen (2022) esittelee teoreettisessa artikkelissa johtajan kokonaisvaltaisen kehittämisen mallin, joka pitää sisällään neljä oppimisen ulottuvuutta: 1. Asiantuntemus, 2. Itsetuntemus, 3. Kehittymisverkostot, 4. Muutosjohtaminen. Tekijät huomauttavat, että asiantuntemuksen kehittäminen on vain yksi johtajan kehittämisen suunta. Sen lisäksi tulee huomioida itsetuntemukseen ja identiteettiin, yhteisölliseen oppimiseen sekä toimintaympäristön keskeisten kehittämiskohteiden tunnistamiseen liittyvä kehittyminen. Artikkelit jäsentää yhteisöllisen oppimisen ulottuvuuksia erityisesti johtajien ammatillisen kehittämisen viitekehyksessä.

Kristiina Ojala ja Ulpukka Isopahkala-Bouret (2022) tutkivat artikkelissaan

koulutuselämäkerrallisten seuranta haastattelujen avulla kahdentoista vastavalmistuneen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneen tradenomin uratoiveita ja urapolkuja. Tutkijat analysoivat (pääosin) kahteen haastattelukertaan perustuen osallistujien uratarinoita ja esittelevät mielenkiintoisella tavalla, miten he sijoittuvat neljään eri uratyyppiin (nousujohteinen, uudistuva, jatkuva, epävarma). Tulokset osoittavat, että ne osallistujat olivat tyytyväisimpiä uraansa, jotka onnistuivat uudelleen muotoilemaan toiveitaan ja uratarinoitaan vastaamaan tavoiteltua uratyyppiä.

Mervi Friman ja kollegat (2022) luovat artikkelissaan katsauksen vuosina 1996–2016 tehtyjen ($n=103$) ammattikorkeakoulupedagogiikkaan kohdistuneiden väitöstutkimusten sisältöihin. Tulokset osoittavat, että niiden ylivoimaisesti suosituimmat aihealueet ovat ”oppiminen” ja ”osaaminen”. Ammattikorkeakoulupedagogiikka on kahden vuosikymmenen kuluessa siirtynyt sisältökeskeisyydestä osaa misperusteisuuteen ja koulutusala kohtaisesta pedagogiikasta monialaisesti sovelletta viin pedagogisiin malleihin ja käytänteisiin. Katsaus paljastaa myös sen, että ammattikorkeakouluihin kohdentuvien väitöstutkimusten määrä on radikaalisti vähentynyt vuodesta 2014 lähtien.

Lähteet

Aaltola, P., Lainema, K., Laajala, M., Hämäläinen, R., Manninen, A., & Koponen, S. (2022). Tiedosta tekoihin: Vuorovaikutus ja yhteisöllinen oppiminen johtajien koulutuksessa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 24(1), 27–43.

Appelbaum, M., Cooper, H., Kline, R. B., Mayo-Wilson, E., Nezu, A. M., & Rao, S. M. (2018). Journal article reporting standards for quantitative research in psychology: The APA publications and communications board task force report. *American Psychologist*, 73(1), 3–25.

Friman, M., Rauhala, P., & Kantola, M. (2022). Ammattikorkeakoulupedagogiikka suomalaisten väitöskirjojen valossa (1996–2016). *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 24(1), 63–78.

Hytönen, K., & Nokelainen, P. (2020). Quo vadis, ammattikasvatuksen tutkimus? Pilvet sen kertovat... *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 22(3), 4–12.

Kotila, H., Vanhanen-Nuutinen, L., Mäki, K., Lagstedt, A., Taanila, A., & Aura, P. (2022). Opin näytetyön koettu hyöty alumnien arvioimana. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 24(1), 12–26.

König, C., & van de Schoot, R. (2018). Bayesian statistics in educational research: A look at the current state of affairs. *Educational Review*, 70(4), 486–509.

Ojala, K., & Isopahkala-Bouret, U. (2022). ”Ura on jonkinlainen menestyksen mitta” – YAMK-tutkinnon suorittaneiden uratoiveiden ja urapolkujen rakentaminen erilaisten uratyypin viitekehityksessä. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 24(1), 44–62.

Ruohotie, P. (2000). Ammattikasvatuksen yliopistollinen opetus ja tutkimus. Teoksessa A. Rajaniemi (toim.), *Suomalaisen ammattikasvatuksen historia* (ss. 282–286). OKKA-säätiö ja Tampereen yliopiston Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus.

Sandberg, J., & Alvesson, M. (2011). Ways of constructing research questions: gap-spotting or problematization? *Organization*, 18(1), 23–44.

Wallin, A., Helenius, J., Saaranen-Kauppinen, A., & Eskola, J. (2015). Eläytymismenetelmän ensimmäiset kolme vuosikymmentä: menetelmällisestä erikoisuudesta vakiintuneeksi tutkimusmetodiksi. *Kasvatus*, 46(3), 247–259.

